

С Т А Н О В И Щ Е

на дисертационен труд на тема:

**„КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ПЪРВИЧНА
ГЛАУКОМА, МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ**

на д-р Йордан Георгиев Йорданов

за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”

Научен ръководител: Доц. Д-р Бинна Ненчева, д.м.

От Проф. Д-р Ива Тодорова Петкова, д.м.

Глаукомата е водеща причина за слепота в световен мащаб и като такава е обект на много изследвания, които изясняват етиопатогенезата на заболяването, рисковите фактори за развитието му, клиниката и ефективността от лечението му и прогностичните фактори за прогресия на процеса и достигане до слепота. В последните години качеството на живот се дискутира във връзка с много заболявания. В нашата страна не е правено проучване върху качеството на живот при пациенти с глаукома и по тази причина дисертационният труд на д-р Йорданов се явява особено ценен с разглежданите в него аспекти на заболяването.

Д-р Йордан Йорданов се дипломира като магистър по медицина през 2001 г.в МУ Плевен, а през 2009 г. придобива специалност по очни болести след приключване на специализацията си в СБАЛОБ гр. Варна. Като продължение на обучението си по офталмология провежда специализации в областта на глаукома, заболявания на ретината и макулата, диабетна ретинопатия и др. Във връзка с темата на дисертацията д-р Йорданов е представил 4 публикации и две участия в научни форуми в страната. Владее отлично руски и английски езици.

Дисертационният труд е разработен на 195 страници, от които въведение – 1 стр., литературен обзор – 65 стр., цел и задачи – 1 стр., методология – 19 стр., резултати – 35 стр., обсъждане – 31 стр., изводи – 2 стр., заключение и приноси – 5 стр. Изложението съдържа 16 таблици и 65 фигури. Литературната справка включва 323 заглавия, от които 15 на кирилица и 308 на латиница.

Литературният обзор започва с основни понятия като определение и класификация на глаукомите, подробно разглежда рисковите фактори за развитие и прогресия на заболяването, методите на изследване и лечение, както и характеристика на качеството на живот при болни с глаукома. Обзорът завършва с извод относно необходимостта да се разработят такива методи на лечение на глаукомата, които да предотвратят загубата на зрение и едновременно с това да не влошават качеството на живот на пациентите.

Целта на дисертационния труд е: Да се направи ретроспективен анализ на хронично болни с ПОЪГ и да оцени качеството на живот при пациенти, страдащи от глаукома с цел да се намерят индикатори за оптимизация на лечебния процес и превенции на зрителната загуба и слепота, свързана със заболяването. За постигането на тази цел са поставени 6 задачи, а именно:

1. Да се систематизира ретроспективно демографската и клинична информация на пациенти с първична глаукома наблюдавани 3 и повече години в СБОБАЛ- Варна – демографска характеристика, зрителна острота, ВОН, зрителни полета, проведено лечение.
2. Да се сравни диагностиката и терапевтичното поведение в различните лечебни заведения на територията на Североизточна България.
3. Да се оценят клиничните и демографски фактори за повишен риск от загуба на зрение на болни с първична глаукома.
4. Да се изработи и верифицира анкетна карта (въпросник) за изследване на качеството на живот при пациенти с първична глаукома в различен стадий на заболяването.
5. Да се оцени качеството на живот при болни с първична глаукома с различен стадий на заболяването.
6. Да се оптимизират алгоритмите за поведение при пациенти с първична глаукома.

Изследвани са 302 пациенти с диагноза „първична глаукома”, които са проследени ретроспективно и проспективно като освен рутинните изследвания са проведени компютърна периметрия и ОСТ. Всички пациенти са попълнили подробен въпросник относно основни житейски дейности – мобилност, несчастни случаи, четене, дейности, изискващи

прецизност, болка и дразнене, затруднения при изследванията и лечението и самооценка за сериозността на състоянието на зрението им.

Глава „Резултати” започва с разглеждане на социално-икономическия статус на пациентите – възраст, семейно положение, образование, заетост на пациентите, коморбидност, както и характеристики на глаукомния процес – средна стойност на първоначалното ВОН, дебелина на роговицата, степен на глаукомната екскавация, стойност на MD. Прави се анализ на диагностичния и лечебен процес в различни по вид лечебни заведения. Направен е изводът, че при ЛЗ, в които няма възможност да се извършват високоспециализирани изследвания, диагнозата се поставя само въз основа на измерване на ВОН. Резултатите от проучването в дисертационния труд по отношение на риска за прогресия на глаукомата показват по-висок риск при пациенти с по-тънка роговица, по-високи стойности на C/D, по-висока загуба на нервни окончания при ОСТ, в зависимост от вида на провежданото лечение и наличието на съпътстващи заболявания. Същите рискови показатели са отчетени и при изследването на пациенти, достигнали до слепота при глаукома.

При изследването на качеството на живот на пациентите с глаукома дисертантът установява, че то корелира сигнификантно с възрастта, давността на заболяването, зрителната острота и тежестта на увреждане на зрителното поле, както и вида на провежданото лечение. Като извод е направено заключението, че при пациентите с по-висок риск от прогресия е наложително да се промени алгоритъмът на проследяване в посока по-често изследване.

Направени са 12 извода от дисертационния труд.

За най-значими от приносите на дисертацията намирам определянето на рисковите фактори, имащи отношение към лошото качество на живот при пациенти с ПОЪГ, както и разработването на специфичен въпросник за проследяване и оценка на пациенти с ПОЪГ и модифициран въпросник за оценка на КЖ при тези пациенти с висока степен на надеждност.

Заключение: Темата на дисертационния труд „Качество на живот при пациенти с първична глаукома, методи за оценка и проследяване” третира изключително актуален въпрос. Изследваният контингент пациенти, методите на изследване, както и направените изводи, конструкцията на

изложението и използваната литература дават завършеност на работата. Така представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на МУ-Варна и убедено гласувам за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” на д-р Йордан Георгиев Йорданов.

21.05.2018 г.

Проф. д-р И. Петкова, дм

